

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI. Pentru Austro-Ungari'a: Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contien cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze Redactiune „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Èr banii de prenumeratiune la TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</p>
--	--	--

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Fóia bisericésca scolastica, literara si economica.

Cu 1. Iuliu stilulu vechiu deschidemu abonamentu nou pe semestrulu alu II-lea la „Biseric'a si Scól'a.“

Rugámu pre toti domnii abonenti de pana acum, cari dorescu a avé fóia nóstra si pe viitoriu, se binevoiésca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARI'A:

PE UNU ANU . . . . . 5 fl. — cr.
 „ 1/2 „ . . . . . 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMANI'A SI STRAINETATE:

PE UNU ANU . . . . . 14 franci.
 „ 1/2 „ . . . . . 7 fr.

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana acum s'a bucuratu fóia nóstra, ne indreptatiesca a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratsiati de aseminea simpathii calduróse precum si de buna-vointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

Constituti'a patriei in scól'a poporala.

Disertatiune tienuta de I. Lucaciu inv. in adunarea gen. a subreuniunei invetiatoriloru rom. gr. or din tractulu Buteniloru la 17/29 Oct. 1891 in legatura cu o prelegere practica.

(Continuare si fine.)

Acuma se vedem, ca ce fac mai multe familii, séu mai multe case la olalta, care mi-ar scí spune? Ce cugeti are si comuna ómeni mai mari cari se ingrijescu de afacerile din comuna? Are comun'a si membrii? Care sunt membrii comunei? (La tot casul mi s'ar raspunde, ca toti ómenii din comuna sunt membrii acelei comune). Dar cari sunt mai marii comunei? Voi póte ca nu sciti, ve voiu spune eu; mai marii comunei sunt: 1) membrii comit. comunalu, séu reprezentanti'a comunala si 2) antisti'a comunala; si precum tat'a in familia ia sam'a asupra membriloru din familia, chiar asia si mai marii comunei sunt indreptatiti prin lege, cá se ia séma asupra locuitoriloru din comuna, si se-se ingrijésca de averea comunei, pentru aceea mai marii comunei, au dreptu se intocmésca arénduilele pentru afacerile din launtru a comunei. Spre acestu scopu se alegu din mijloculu loru nisce barbati, cari se vigheze, cá toti ómenii din comun'a aceea, se pazésca hotarirea si decisulu loru si legile tierii. Ei scotu contributiunea dela locuitori, se ingrijescu cá: drumurile, podurile si puntile comunei se fie in stare buna, se ingrijescu pentru copiii orfani si pentru asigurarea averii loru remase de párinti s. a. Spune-mi N. cari sunt mai marii comunei? De ce se ingrijescu mai marii comunei? 1) Am disu, ca mai marii comunei sunt: membrii comitetului comunalu si antisti'a comunala. Se vedem acum'a, cum se compune, comite-

¹⁾ Invetiatoriuulu practicu se va sci acomodá cu intrebările, cá se póta primi respunsuri clare si curate, pentru-ca art'a invetiatorésca se manifesta in intrebari.

tulu comunalu, si care-i sfer'a lui de activitate, fiti cu atentiune.

Comitetulu comunalu se compune (se alegu) de jumătate din acei membrii ai comunei, cari platescu mai multa contributiune si se numescu virilisti; ér jumătate din ceilalti locuitori ai comunei, cari suntu ómeni maioreni, adeca trecuti de 24 ani, si suntu nepatati, nepedepsiti pentru ceva furtu, si cari n'au nici unu contractu cu comun'a. Dreptula alegere are fie-care locuitoriu, trecutu de 20 ani, si care solvesce contributiune de 2 ani. List'a in care suntu scrisi acei care platescu mai multa contributiune, o face séu intocmesce pretorele (solgabirèulu) in comune mici; ér in comune mari o comisiune alésa de membrii comitetului din anii anteriori.

In comune mici se alegu in comitetu 10—20; ér in comune mai mari dela 20—48; si in orasie dela 48—200 de membrii. Acestia se alegu pre 6 ani. Din'a de alegere o hotaresce pretorele. Comitetulu se aduna de doue ori intr'unu anu, odata primavér'a pentru socotile anului trecutu, si odata tómn'a pentru aruncarea cheltuieliloru pre anulu viitoriu; si dupa-ce s'a facutu aruncarea respective preliminarulu, atunci trebuie se-lu subscérna la comitatu spre aprobare (intarire); ér dupa-ce l'au aprobatu comitatulu, antisti'a comunala o incasséza dela locuitorii din comuna. Deci tóte afacerile unei comune, comun'a le decide si le esecuta prin oficiantii sei.²⁾ Spune M. cum se compune comitetulu comunalu? Dar de jumătate din cine se compune? Cum se numescu acei, cari platescu mai multa contributiune? Cine intocmesce list'a in care suntu scrisi acei ce platescu mai multa contributiune? Dar in comune mari cine o intocmesce? Cati membri se alegu in comune mici? Dar in comune mari? Dar in orasie? Cine este alegatoriu in comuna? Spune si tu I. cum se compune comitetulu comunalu?

Repetamu cele pertractate, mai elesu cu elevii cei mai neatenti. Pre câti ani se alegu membrii comunali? Decâte-ori se aduna comitetulu intr'un anu? Dar déca se arunca cheltui'al'a pre anulu viitoriu, unde se subscerne preliminarulu, si când se póte incassá arunculu? Cine incasséza contributiunea dela locuitori? Asia dar tóte afacerile unei comune, prin cine le decide si le esecuta comun'a?

Acum'a urméza se vedem, cum se compune antisti'a comunala, si care-i sfer'a ei de activitate?

Antisti'a comunala se compune in comune mari din primariu si suplentulu acestui'a

(bireu de lege) 4 jurati, cassariu, notariu, tutoru si medicu; ér in comune mici, din primariu si suplentulu acestui'a, 2 jurati si notariulu cercualu, pre care lu alegu reprezentantiele aceluor comune, cari s'au asociatu la olalta, pentru de a-si tiené notariulu de lipsa, care se si numesce notariu cercualu; ér notariulu, care functionéza numai la o comuna, se numesce notariu comunalu.

Asia dara vedem, ca unele comune suntu in stare a-si sustinea diregatorii de lipsa, si comun'a care e in stare a-si sustinea toti diregatorii de lipsa se numesce comuna mare; ér comun'a care nu e in stare a-si sustinea toti diregatorii de lipsa, ci mai multe la olalta s'au asociatu, aceea e comuna mica. Mai suntu apoi orasie, cari suntu mai mari decât comunele. Antisti'a comunala in comune mari si mici, afara de notariu, e alésa pre 3 ani, in presenti'a pretorelui, cari dupa alegere au se depuna juramèntulu de fidelitate, ca vor pàdí cu scumpetate averea comunei, si vor impliní cu punctualitate conscientiósa detorintiele loru. Notariulu inse e alesu pe viétia. Deci tóte afacerile unei comune, trebuie decise de reprezentanti'a comunala si numai apoi esecutate prin antisti'a comunala.

O comuna 'si póte face si statute, pentru lipsele ei particulari. Statutele apoi, au se-se subscérna la comitatu spre aprobare; si numai dupa-ce le-au aprobatu comitatulu se potu priví de valide, — dreptulu de a-si face comun'a statute, se dice a u t o n o m i a c o m u n a l a .

Când o comuna voiesce se-si vènda o avere, séu se primésca asupra s'a ceva sarcina, mai inainte trebuie se céra invoicea comitatului; ér déca comitatulu denéga séu le respinge cererea comun'a, póte recurge la ministeriulu de interne in terminu de 30 dile.

Cine nu e indestulitu cu ceva decisu al antistiei, respectivulu póte recurge in terminu de 15 dile, la autoritatile comitatului, si recursulu seu trebuie se-lu dee in scrisu pretorelui.

Reasumari: Cum se compune antisti'a comunala in comune mari? Dar in comune mici? Ce numim notariu cercualu si comunalu? Ce numim comuna mare si mica? Pre câti ani e alésa antisti'a? Dar notarii cum se aleg? Ce are antisti'a se depuna dupa alegere? Prin cine se decídu afacerile unei comune si prin cine se esecuta? Ce numim autonomia comunala? A cui invoice trebuie se céra o comuna, când voiesce se vinda ceva avere, séu se primésca ceva obligamentu? Unde afla tecuirea celu neindestulitu cu unu decisu al reprezentatiunei? Acést'a ar fi form'a dupa care ar trebui se-se propuna constituti'a in scól'a poporala. Observèndu inse, ca atât constituti'a patriei cât si cea bisericésca se mérga paralelu, si se-se propuna in legatura strensa un'a cu alt'a.

Când ajungemu la comun'a politica, ii impartasimu si cea bisericésca cu capii ei, si cu sfer'a de

²⁾ Aci invetiatoriulu e silitu a impartasí eleviloru cunoscintiele mai d'agata, pentru-ca ei n'au nici o idee despre afacerile unei comune, precum nici despre sfer'a de activitate a comitetului si antistiei comunale. Dupa-ce inse, au ajunsu la deplina cunoscintia despre comuna, atunci invetiatoriulu practiclu pasiesce mai departe la cereu, comitatu, tíera, facèndu comparare cu comun'a.

activitate a sinodului si comitetului parochialu. Merghendu mai departe la cercu, 'lu comparamu cu propiatulu si cu sfer'a lui de activitate, si asia mai departe pâna la tiéra.

Importanti'a istoriei pedagogiei.

(Memoriei neuitatului meu profesoru Dr. Lazaru Petrovici.)

(Va urmá.)

De asemenea idei inalte si simtieminte au fost marele invetiatoriu, elu in curend aduce in jurulu seu 50 elevi caror'a le-a fost pârinte si mama; dorere inse, caci enormele spese avute cu intretinerea, apoi ingrat'a tractare a parintilor cari ii luau copii imbracati gat'a ii pregatí ruin'a scólei sale, pe carea s'a vediutu silitu la 1780 a o inchide.

De câte ori nu avea nobilulu barbatu lemne, séu macar o bucata de pane spre a-si aliná fómnea.

„Eram serman dice Prestalozzi, asia este cursulu lumii si mi-s'a intemplat si mie, cá aceluia carele a seracit din vin'a erorilor proprii. Ómeni cá acestia perd deodata cu banii lor si credinti'a si increderea in ceea ce sunt si pot face.“

Amicii vediendu-lu ruinat materialminte, l'au parasit dupa cum insu-si marturisesce:

„Ei me iubiau fara sperantia. Giur imprejiur de mine audiam vorbindu-se, ca nu mi-se póte ajutá.“

Elu cá seracu a vietit intre seraci, a suferit suferintiele poporului, si poporul asia s'a aretat inaintea lui precum era; a vediut lips'a clasei de josu, si fântánele miseriei lor, precum unu omu nu le póte vedea.

Nu mult dupa aceea si morbulu sociei sale a contribuit mult la amarirea sdruncinatului seu spiritu si totusi intre atari referentie deprimatóre il cunosceau pe Pestalozzi cá scriitor.

La a. 1780 a aparut primul seu op „Óre de séra ale unui eremit“ opu care dupa cum dice Reamer in Istori'a pedagogiei, este „program'a si chei'a activitatiei sale pedagogice.“

Densulu arata ca caus'a decadintiei poporului este demoralisarea ce domnesce in societatea mai inalta a omenirei, salvare nu se póte aflá decát in natur'a adeverata, cultur'a se póte procurá numai prin adeveru si cine se întórce la natura afla pre Ddieu.

Éta cuvintele prin cari se consolédia, ca prin stariintia neobosita totusi ne putem apropiá de idealulu perfectiunei:

„Ce este omulu asia precum-lu vedem ostenit de munc'a grea lângá cornulu plugului, si precum lu-vedem siediend superbu pre tronulu regal; ce este omul in esenti'a s'a? Linistea si indestulirea interna a sufletului nostru, puterile curate ale naturei omenesci, voi sunteti darurile scurtei nóstre vietí, voi nu sunteti visuri. „Omenime, cauta-te, lupta-te pentru ele si prin ele te apropie catra idealulu perfectiunei, aceast'a este vocatiunea ta sacra aici pe pament.“

La a 1781 a scris opul „Leonhard si Gertruda“

care a facut o sensatia nedescriptibila, cu deosebire in Germani'a si Helveti'a, oferindu-i-se lui Pestalozzi o medalie de aur cu inscripti'a: „Civi optinio.“ Éta ce dice Iselin despre acest op: „Acesta inca nu are pareche in feliul seu, si principiile desvoltate in el corespund pe deplin epoeci nóstre.“

Tendentiele acestui op a fost de a aretá, cum principalosiile arendasilor jidani comunele ajung la ruina totala; din acest opu se vede cat de bogat si profund a fost Pestalozzi in cugetare, carui suget a fost pururea moralisatoriu.

Éta ce dice Pestalozzi insusi despre acest op: „Cea din urma istorióra a fost Lienhardt si Gertrud, a caror istorióra nici nu mi-a venit in minte, curgea de sine din pean'a mea si s'a desvoltat de sine, fara de a-mi fi facut cel mai mic plan, si fara de a-me fi cugetat asupra ei. Cartea in cateva septamani a fost gata, fara de a scí eu cum am ajuns la ea. Simtiam, respective presupuneam valórea ei, inse numai asia precum simtiesce cineva fericirei visate.“

„Peste putin timp tóte diuarele si calendarele laudau opul; inse mai surprindietor a fost pentru mine, ca asociatiunea economica din Bern, indata dupa aparitiunea opului m'a onorat cu diploma de recunoscintia si medalie de aur, pe aceast'a din urma desí mi-a causat o bucuria nespusa, intre impregiurarile-mi nefavorabile, am fost silit se o vind preste cateva septamani.“

La a. 1782 a edat „Kristoff si Else,“ prin carea a scris decadinti'a morala a diregatorilor dela sate.

Dupa aceea a edat inca 3 tomuri din „Lenhardt si Gertrud“ dintre cari cele 2 tomuri prime in special a fost pline de spirit, tractand despre educatiune.

Éta ce dice Pestalozzi in acelea despre mame:

„Mamele pentru copii lor pot deveni acelea, ce nu póte fi nimenea pe pament. Pentru aceea voiu se pun educatiunea poporului in manile mumelor.“

Aceste studii de o valóre necontestavera, ii castigara marelui barbatu unu nume onoratu in tóte unghiurile Europei, si cu tóte ca stá in relatiuni spirituale de corespondintia cu unii din cei mai mari barbati asia d. e. cu unu ministru de finantie austriacu, apoi cu imperatulu Germaniei Leopold; totusi n'a putut esí din misera-i positia materiala.

La a. 1798 publica „Cercetari asupra cursului naturei si a desvoltarei genului omenescu.“

Dupa dñsulu omenirea are de a trece prin trei stadii de desvoltare:

a) stadiulu naturei brute, b) stadiulu socialu si c) stadiulu inaltiarei la moralitate si virtute.

Evenimentele de trista memoria ale revolutiunei francesce din 1798 deschisera lui Pestalozzi carier'a, trupele revoltante devastara Stanzul capitala Unterwaldenuiui, lasend in urm'a lor o multime de prunci nefericiti, nisce spirite deplorabile, adeverate creaturi ale acelui teriblu tesastru.

Nemuritoriulu barbat, atinsu de compatimirea lor ii aduna in jurulu seu, intr'o manastire ruinata si stropita

inca de sânge omenesc si din acést'a formâ marele barbat o'jscóla, — un orfanotrofin.

De dimineati'a pana sér'a se aflá in mijloculu lor, impreunandu-si chiamarea de a-i nutri, imbracá, educá si instruí, de diminéti'a pana sér'a lucrá, se jucá si plangea nobilulu invetiatoru si tóte impreuna cu elu

Aici se validità pe deplin cuvintele sale: „Iubesc pruncii si pentru densii voui se traiesc.“

Sunt intr'adever impresionatóre cuvintele, cari le-a adresat el din Stanz amicului seu Gettner.

„De diminéti'a pana sér'a tót între ei eram. Tóte câte s'a facut spre binele lor spiritualu si corporalu dela mine au purces. Ori-ce ajutoriu, ori ce spriginire in lips'a lor, tóta instructiunea de care se impartasiau s'au mijlocit imediat dela mine. Manele mele stringeau manele lor, ochii mei priviau in ochii lor. Ei nu erau in Stanz, ei erau afara de lume, erau la mine, ér eu eram la ei. Sup'a lor era sup'a mea, si beutur'a lor, era beutur'a mea. N'aveam nimic, nici economu de casa, nici amici, nici servitori, numai pre ei ii aveam, ei-mi erau totul.

Déca erau senatosi stam între ei, déca erau morbosi stam langa ei; între si dormiam.

Sér'a eu eram care me culcam mai tardiu, diminéti'a eu me seulam mai ántaiu. Inca si in patu me rogau si invetiam cu ei pana ce adormiam.

Multi numiau pe marele invetiatoru nebunu cu inima buna, abia ínse jumetate de anu a tienut eroismulu pedagogicu al-lui Pestalozzi, precum si activitatea s'aplina de sacrificii; cací Francesii ocupând manastirea a transformat-o in spitálu, si ast-mod între lacrimi dureróse s'a vedit bunulu parinte necesitat a-si demite copiii.

Amarit pana in adenculu sufletului si atins de unu morb greu, s'a dus la unele scaldi in jurul Bernului, de unde retornandu-se la 1799 la Burgdorf, aci la propria-i cerere s'a aplicat de invetiatoriu suplinte, elu carui'a inainte de revolutia i-se oferise directoratulu seminarului din Argau.

Nu mult dupa aceea, cu concursulu mai multor invetiatori si amici a înfiintiat aici unu institutu privatu, nisuind cu diligintia de fer a scrutá dupa metodul celu mai simplu si mai rationalu succediendu-i a aflá cum se pot simplificá tóte mijlócele de instructiune, incát dupa aceea fiecare mama se-si póta instruí copiii.

La a 1801 a scris: „Cum si invétia Gertruda copiii é: la a 1803 „Cartea mameilor.“

Primulu opu, care a primit mai apoi numirea de „metoda Pestalozziana“ a facut mare sensatia in Germani'a fiind-ca contine in sine unu anumitu sistemu de educatia.

Acestu opu e scris in forma de epistola, in care in partea I-si espune ideile sale despre educatia insotindu-le de esperientiele ulteróre, ér in partea a dou'a a esplicat densulu cele 3 mijlóce a tóta cultur'a cari dupa densul sunt: cuventulu, form'a si numerulu. Principiulu fundamentalu staverit in acestu opu de Pestalozzi se reduce la urmatórele:

„Desvoltarea naturei umane este subordinata im-

perului legilor naturale, carora trebuie se se conformedie ori ce educatiune.“

Prin natur'a umana Pestalozzi intielege tóte calitatile cari ne disting de animale, precum spiritul, talentul, de unde resulta: ca spre a stabili o metoda rationala de invetiament, trebuie se cunóscem si studiem natur'a.

Institutulu a prosperat de minune, regimulu elvetian incepù a trimite invetiatori la Burgdorf spre a studiá la Pestalozzi metodu, acum incepura si diarele a apretia activitatea lui Pestalozzi.

Dupa mai multe incercari se asiediá in crasiulu Iferden, unde dela 1806—1810 au fost timpii cei mai gloriosi pentru Pestalozzi, succediendu-i pe la a. 1809 a intruni 160 elevi si 15 invetiatori — între cari se aflá Kriis, Tobler, Ruzs, Ramsauer, Niederer, Schmidt si Blochmann.

Intre elevii si ascultatorii lui Pestalozzi se aflau din Germani'a, Franci'a, Itali'a, Rusi'a, ba chiar si din Americ'a nordica, celebritati de multele si diferitele positiuni sociale preregrinau spre a vedea pe marele intieptu dela Iferden.

Dupa deschiderea acestui institulu a aretat Pestalozzi printr'unu raportu — ce-lu facuse in unire cu colegul seu Niederer — realizarea principiilor metodei sale, in urm'a caruia celebrul filosof Fichte, adresá la 1808 un discurs catra natiunea germana, in care descriind metoda lui Pestalozzi dice: ca numai ea póte redicá Germania din injosirea in carea se afla.

Imperatul Rusilor i-a donat 5000 ruble cá se edea tóte opurile sale, ér regele Olandie l-a cercetat in persóna.

La a. 1814 venind regele Prusiei in Neuschatel si fiind Pestalozzi morbos, i-a reflectat amiculu seu Ramsar: ca in asemenea positiune find se renuntie la dorinti'a de a se presentá regelui: „Taci despre aceasta dise Pestalozzi trebuie se ved pe regele de asi si muri. Déca prin presentarea mea inaintea lui, numai un singur copil ar primí instructiune mai buna in Prusi'a voui fi pe deplin recom-pensat.“

La a. 1815 i-a murit credincioasa-i socia, si cu densa au apus si timpii gloriosi ai lui Pestalozzi.

Prin adunarea elevilor si ascultatorilor din tóte tierile, a început a se slabí disciplin'a in institut; ér mai apoi ivindu-se regretatul conflict dintre eruditii sei invetiatori Iosif Schmidt si Ioan Niederer, institutul a inceput a decadé repentin.

Acest eveniment intristatoriu a amarit pana la mórte, cei din urma 12 ani ai vietii nobilului veteran.

Tragend un velu asupra acestui eveniment, amintese vre-o dóue momente dintr'o epistola scrisa de Pestalozzi la 1823 lui Niederer:

„Niederer, fi pe cât se póte ér amiculu meu cel vechiu, precum erai inainte de acést'a cu 20 ani. Si tu! soci'a lui Niederer, fi-mi si'tu aceea barem incatva, ce mi-ai fost atunci! Si eu pe cat numai se póte asceptá dela mine, ve voui fi aceea ce vi-am fost atunci. Oh Ddieule, cat de tare doresc, cá se ne putem apropia de més'a Dlui la serbatoarea cea mai de aprópe, intariti si santiti de iubire renoita, si asia netemandu-ne ca intrég'a comuna in care

traim, se va infiorá de apropierea nóstra la més'a Dlui netemandu-ne, ca se vor uitá la noi cu antipatia si compatimire!

„Oh Niederer! numai pe calea acestei iubiri renoite se póte aflá calea ce conduce la onórea cea adevarata. Amice vechiu! se curatim interiorul vasului, si se nu ne ostenim pentru bucirea falsa a exteriorului.

Abia la a. 1823 s'a impacat Schmidt cu Niederer, dupa ce acest din urma a dat o declaraciune privitoare la onórea lui Schmidt, dorere inse ca la a. 1825 s'a desfiintat institutul, dupa ce a sustat 25 de ani.

In al 72 an al vietii sale a infiintat la Chindy un institut de seraci, pe acest timp a edat de nou tóte opurile sale; donand 50,000 fr. ce-i capetase institutului.

Sperantiele legate de acest institut l-a insielat amar, caci la a 1825 urindui-se de multele infestari, s'a retras la „Neuhof“ unde chiar inainte cu jumetate de seclu fondase primul institut.

„In adever mi-vine, cá si cand prin aceasta repasire asi pune finit vietii mele, intruatát me dóre“ cu aceste cuvinte s'a retras marele barbat — pedagog — de pe aren'a publica.

Desi obosit de atáta lupta la 1826 publica ultimele-i scrieri „Intemplanile vietii mele, si „Cantecul Lebedei.“

Éta in reasumat si sensul acestor ultime scrieri:

„Prin om — dice Pestalozzi, nu intieleg carnea si sangele care-l asémána cu animalele, ci aceea fiintia divina care-l insufietiesce; omul este inim'a, spiritul si talentul meu. Tóta viéti'a-mi am petrecut'o cautand cum se póte desvóltá omul naturalmente sub diferitele sale fase pentru a ajunge la inaltimea rolului ce este chemat a avea in societate. Acésta cestiune de carea m'am ocupat cu multa atentiune o esprim prin ide'i a culturai elementare.“ Acest studiu lu-divide Pestalozzi in siése puncte esentiale.

In fine in 17 Faur 1827 apuse viéti'a nobila a acestui mare geniu creator, carele a dat lumii un sistem de educatiune.

Ultimele sale cuvinte a fost: „Le iert contrariilor mei, barem de ar aflá si ei pacea acum, cand eu me mut in imparati'a pacii.“

Cu dóue dile mai tardiu s'a imormentat in Birt, acolo in apropierea scólei si-alesese el un loc de repaos; astadi numai o singura pétra monumentală arata unde pausédia marele pedagog.

Principiile sale se reduc la urmatórele:

Principiile nu se pot creiá, ele trebuie cautate in insasi natur'a, fiindca isvorese din ea.

Pentru a potea conduce si educá pre om, trebuie mai inainte de tóte se-l studiem cum se desvóltá, si cari sunt acele recerintie pentru desvóltare.

„Acest studiu despre om a fost negles pana acum dice Pestalozzi si de aceea omenimea se departeadia totdeuna de ceea ce-i póte forma fericirea si-i póte asigurá proprietatea sa.“

Cultur'a omului si-are legile sale in insasi natur'a sa acolo sunt concentrate tóte fortiele cari contribuesc la desvóltarea tuturor facultatilor.

„Omul care se desvóltá dupa legile naturei, patrunde in adencul adeverului si gasesce calea fericirei.“

Deprinderea se nasce din necessitatile naturei si din obiectele caror avem a-le satisface, de aci resulta ca desvóltarea are a se face numai in sfer'a trebuintielor nóstre.

In familia primesce omul prim'a desvóltare si se pregatesce pentru viéti'a sociala, famili'a „este focariul domestic, este scól'a umanitatii.“

Tóte raporturile morali cari se desvóltá in anim'a omului descind dela Ddiu; credinti'a nu este productul sciintiei, ea este rezultatul unei priviri interioare, credinti'a este simvolul egalitatii si fraternitatii, ea este cu un cuvent fundamentul intregei societati.

Pestalozzi recomanda mai mult educatiunea negativa, mai mult delaturánd pedecile din calea pruncului.

(Va urmá.)

„Iuliu Vu'i'a.

D I V E R S E .

* **Convocatoriu.** Subscriii, in calitate de membri fondatori ai infiintandei banci „Saravaleana“ in Sáralfava, prin acést'a convóca adunarea generala constituanda pe diu'a de „San-Petru“ — la 29 Iuniu st. v. a. c. — órele 3 p. m., in sal'a scólei nóstre romane greco-orientale — cl. II-a — din locu.

Obiectele pertractande sunt:

1. Raportulu membriloru fondatori;
2. Constatarea, ca asiguratú este capitalulu prin subscieri;
3. Staverirea statuteloru, si constituirea societati prin:
4. Alegerea directiunei;
5. Alegerea comitetulu de controla;
6. Eventuale propuneri, si verificarea procesulu verbalu.

Despre ceea ce avisandu-se onoratii actionari, ai mentionatei institutiuni, pe acésta cale sunt invitati la adunare. — In numele celor 23 memb. fondatori — Sáralfava, la 8/20 Iuniu 1892. Cu tot onorulu Simion Andron parochu, cá presiedinte ad-hoc. Dr. George Rosica medic, cá v.-presiedinte ad-hoc, M. Pêrvu profesoru, cá secretariu ad-hoc.

* **Rector magnificus.** Rector magnificus la universitatea din Cernautiu a fost alesu dlu Dr. Emilian Vojutichi, profesoru de teologia. Noulu rectoru e románu si nascutu la Cernautiu.

* **Victoria, regin'a Angliei,** a implinitu in 20 l. c. 55 ani de domnia. Ceva mai multu decât peste unu anu, timpul domniei sale va fi mai mare, decât alu tuturor domnitoriloru englesi de pana acum, esceptionandu pe George III, care a domnitu 59 de ani. Dér fiindca regin'a Victori'a se bucura de sanetate deplina, e probabilu, ca in anii domniei va intrece chiar si pe George III. Dintre acei domnitori, cari au felicitatu pe regin'a Victoria in 1837, din incidentulu suirei sale pe

tronu, nu mai traesce nici unulu, ba chiar si tierile unora nu mai esista, decât cá concepte istorice.

* **Datine poporale.** Descoperindu o tíera, Spaniolulu isi face in ea mai intâiu o biserica, Francesulu unu teatru, Englesulu unu grajdu pentru caii de cursa, Germanulu o cârciuma, Americanulu infintiéza unu diaru, pentru cá se faca reclama, ér Italianulu se stea la sóre — dulce farniente.

* **Multiamita publica.** Pentru s. biserica romana din orasiulu Biserica-alba au mai incurs urmatórele contribuiuri generóse si anume au contribuit din Ciacova prin dl. Dr. Lazar Simon cá colectante: spect. D. Dr. Lazar Simon avocat 5 fl, Valeriu Pop proprietariu mare 5 fl, Vincentiu Goitiu diu Petroman 3 fl, Iuon Gruescu din Ciacova 2 fl, Paul Iancu din Obad 2 fl. Din Arad prin spect. D. Dr. Nicolae Oncu cá colectante dela m. on. institut de creditu si economii „Victoria“ 10 fl, spect. domni: Dr. Nicolae Oncu 5 fl, Aurel Suciu 5 fl, Dr. Petco Lazar 1 fl, Vasilie Papp 1 fl, Vasilie Mangra 1 fl. Din Vinga dela spect. Domnu George Lazar 3 fl, Hermina Lazar 1 fl, Valeria Lazar 1 fl, Romulu Lazar 1 fl. Din Iam, prin spect. d. Petru Corcan cá colectante: dela spect. DD. Petru Corcan protopetore 2 fl, Corcan Parscheva Hadia 5 fl, Petru Mioc notariu in Naidasiu 1 fl, Chercota Iosif notariu in Berliste 3 fl, Dragomir D. notariu in Iam 1 fl, Frauhofer Alajos notariu in Racasdia 1 fl, George Tiffa Nicolintiu 1 fl, Stefan Neagoe notariu in Mercina 2 fl, Nemoian Mina notariu in Ciuchici 2 fl. Din Boesia-mont. prin d. Ion Marcu cá colectante dela spectav. DD. Ion Budintian avocat 5 fl, Macesim Popoviciu protopopu 1 fl, Dr. Aureliu Opra avocat 2 fl, Adrian Diaconovici 1 fl, Ioan Marcu 1 fl. Din Resiti'a prin dl. Ion Simu cá colectante: dela domni: Nicolae Dragalina 3 fl, George Apostolescu 1 fl, George Maresiescu 1 fl, George Cristoi 1 fl, Ion Mitiu 50 cr., Const. Muntean 1 fl, Th. Jian 1 fl, Petru Manciu 1 fl, Nicolaievci primariu 50 cr., Alesandru Parean 20 cr., Const. Boceanu 30 cr., Iosif Izvernar 20 cr., George Muntean 20 cr., Ion Cioran 10 cr., Iosif Paseanu 20 cr. Din Oraviti'a, prin dl. George Neda cá colectante: de la mult. on. „Casa de pastrare poporala romana“ 10 fl, comun'a bisericésca gr. or. din Oravitia mont. 10 fl, comun'a bisericésca gr. or. rom. din Oravitia romana 5 fl, spect. DD. Dr. Aureliu Maniu notariu public. reg. 10 fl, Dr. Alesiu Manguica avocat 10 fl, Alesandru Popoviciu protopopu 5 fl, dómn'a Anna Manguica 5 fl, B. Muntean avocat 2 fl, George Dragoescu 1 fl, Ioan E. Tieranu 1 fl, Iacob Botosiu iun. 1 fl 20 cr., Iosif Nedici 1 fl, Kelemen subjude reg. 1 fl, Nicolae Baiasiu 1 fl, Iosif Novac 1 fl, Dimitrie Pocrean 1 fl, Franz Popoviciu 1 fl, Iustin Velcean 1 fl, Nicolae Petricone Mercina 20 cr., Bistrean din Giurgevo 50 cr., Filip Matei pietor din Ciclova 1 fl, Mihai Nedici 1 fl, Mihail Stoianovici 1 fl, George Neda teolog abs. 50 cr., Din Bistriti'a prin dl. Stefan Porutiu cá colectante: de la spect. DD. Gavril Manu adv. 1 fl. Dr. Gabriel Tripon adv. 1 fl, Basiliu Popitian 1 fl, Stefan Porutiu 1 fl, Simeon 1 fl, N. N. 1 fl, Ilie Nedelcu 1 fl, N. Ceusianu

1 fl, 2 Anonimi cu câte 20—20 cr. Din Iam, prin prea on. domnu Adam Filip protopopu: dela comun'a bisericésca 5 fl, prea on. dl. Adam Filip protopopu 3 fl, Andronic Baletiu 2 fl, George Sueiu preotu 1 fl, Stefan Draghici 1 fl. Pentru aceste oferte generóse li-se esprima m. on. dni donatori cea mai profunda multumita. — Biserica-alba 12 Iuni 1892. — Pentru comitetulu parochialu: Ion M. Rosiu, avocat, cá presiedinte. Dr. Aureliu Novacu, adv., cá notariu.

* **Contribuiuri pentru alumneulu romanu din Timisiór'a.** Pentru alumneulu romanu a incursu pana astadi la subscrisulu cassariu urmatórele contribuiuri: Giga Cereguti Liget 30 cr, Ioan Obagean Chiseteu 30 cr, Mita Bataneantiu St-András 30 cr, Vichentie Bugariu Hernyakova 30 cr, Mihai Nedelcu Partia 10 cr, Iotia Lupu Lugos 80 cr, George Maga Ficatar 20 cr, Demetriu Nicora Karansebesiu 50 cr, Andrei Bistrean Servest 50 cr, Alexa Pervu Var 30 cr, Isac Stanescu Ciuta 50 cr, Petru Stanciu Var 20 cr, Dumitru Todor si Trand. Bojin Servesti 20 cr, Rusaliu Stanescu cu socia Ciuta 50 cr, Nicolae si Trand Mihutioni Ciuta 50 cr, Danila Zlatariu Iebelin 30 cr, Solomon Rosiu Feni 50 cr, Pava Bogdan Feni 30 cr, Pavel Mozos N.-Köveres 50 cr, Petru Mateica Belintiu 50 cr, Ioan Balta Beregsu 30 cr, Gavriela Stancu Ficatar 30 cr, Maria Stefanescu Berini 50 cr, Pavel Hotyu Ficatar 30 cr, Partenie Sirbu Ohabaforgaciu 30 cr, Tosa Petrov Dinias 10 cr, Dimitrie Crista Ficatar 20 cr, Ioan Curtu Dragoesti 20 cr, Ioan Stancu Ficatar 50 cr, Maxim Bundevits Dinias 50 cr, Georgie Feru Racovitia 30 cr, Nicolae Sionda M.-Szakos 30 cr, Petru Belintian Utvin 20 cr, Martin Eichler Medves 30 cr, Josca Todor Berini 30 cr, George Petcu Bázos 30 cr, Moise Ursulescu Toger 50 cr, Carolina Popa Timisiór'a 1 fl, Nicolae Ardelean Sustra 30 cr, George Anitiescu N.-Kostély 80 cr, Vasilie Stoicanescu Costeiu mare 20 cr, Ilie Filip Theés 30 cr, Ioan Balangean Stamora 50 cr, Ioan Gerga Belinti 20 cr, Pavel Sirbu Ohabaforgaciu 20 cr, Iosif Amica Iankahid 50 cr, Ioan Cimponeriu Ohabaforgaciu 30 cr, Dimitrie Chida Izvin 50 cr, Petru Balint Ohabaforgaciu 30 cr, Vichentie Cereguti Liget 50 cr, George Chiu Banlak 30 cr, Ion Jebilean Banlak 50 cr, Andrei Chiu Banlak 50 cr, Filip Gilezan Beregsu 80 cr, Iosif Beuciu Cheveres 80 cr, Todor Adam Belinti 50 cr, Nicolae Gaitia Giroc 20 cr, Traica Cocati Feni 50 cr, Adolf Witkmann Iebelin 1 fl, Florea Savu Uliuc 30 cr, Paraschie Brinzei St.-Michai 80 cr, Iosif Babi Giroda 30 cr, Lazar Margitan Topolovetiulu mare 50 cr, George Popescu Belintiu 50 cr, Nicolae Iovi Ianova 30 cr, Stefan Hatieg Belintiu 50 cr, Ioan Hopota Sinersig 20 cr, Nicolae Zaria Sinersig 20 cr, Iosif Artieg Rom. St.-Michai 30 cr, Traila Popoviciu Blajova 30 cr, Nicolae si Ana Ciric Ioas 80 cr, Vasilie Popescu Belintiu 30 cr, Maria Sirbu Caransebesiu 1 fl 50 cr, Nicolae Utfineantiu Ianova 20 cr, Nicolae Chertia Topolovetiulu mare 10 cr, Nicolae Miutiu Babsia 50 cr, Ioan Demenescu Stamora 50 cr, Vasilie Zarva Cuvesdi 50 cr, George Radu si Ion Iovitiescu Servesti 50 cr, Ioanu Puulescu Dales 50 cr, Ion Filon Seraciu Rujeni 30 cr, Toma Pervu Dales 20

cr, Nicolae si Miuti Bona Dales 30 cr, Iova Bona Dales 30 cr, Damaschin Ardelean Cieleni 50 cr, Simion si Rusanda Iula Dalciu 50 cr, Nicolae Sofia, George Bistrean Var 30 cr, Nicolae Matei Servesti 30 cr, Vicentiu Sirbu Var 50 cr, Mihai si Ioan Iurca Var 50 cr, Mihai Pantelie Var 30 cr, Solomon si Maria Ciura Var 30 cr, Ioan si Ancutia Burdea Var 30 cr, Nicolae si Persida Burdea Var 20 cr, Sfidosie si Iconia Godean Ciuta 50 cr, Constantin Buldujari Dales 50 cr, Ion si George Balaescu Dales 30 cr, Ioan Lapadat Gilad 50 cr, Rusalin Cosariu Theés 20 cr, Vasilie Jivan Theés 30 cr, Petru Negru Chisioda 50 cr, Titu Paulisian Murani 10 cr, Mitru Cuibaru Unipu 20 cr, George Pavlov Petrovoszelo 1 fl, Trifu Spariosu Uzdin 50 cr, Ion Cimponeriu si soci'a Ohabaforgaciu 80 cr, Vichentie Adamescu Hitcasi 50 cr, Ilie Buibasi Giroc 30 cr, Dionisie Cimponeriu Ohabaforgaciu 50 cr, Ioan Olariu Liget 20 cr, Nicolae Gavriela Sastra 30 cr, Ilie Baia Barateaz 20 cr, George Ignea Bucovetiu 30 cr, Michai Bosioc Izvia 20 cr, Dimitrie Muntean Ianova 30 cr, Vasilie Jurjescu Cuvesdia 30 cr, Traian Radu Lugos 50 cr, Pavel Ioanovicu Timisiór'a 30 cr, Toma Perici Banlac 20 cr, Nicolae Adam Banlac 30 cr, Todor Strizue Banlac 20 cr, George Perici Banlac 30 cr, Simeon Fizesian Banlac 20 cr, Iosif Vitelariu Jebeliu 20 cr, Ioan Cerna Timisiór'a 10 cr, (Va urmá.)

Concursu.

Spre conferirea stipendiilor devenite in vacantia din „fundatiunea lui Gozdsu“ pe anulu scolasticu 1892/3 pentru studiile dela facultatile mai inalte se escrie concursu sub urmatórele conditiuni:

1) concurentii se documenteze cu documente originali séu autenticate, cá sunt fii de cetatieni ungari si se tien de biseric'a ortodoxa orientala romana, si studiaza la vre-unu institutu publicu din patria cu succesu bunu, si ca nu sunt in stare a se sustienea la studii din avere propria séu a parintilor lor.

2) cei-ce vor se studieze la vre-unu institut afara din patria, au se-si motiveze pe deplin acésta necessitate cá se li se esopereze concessiunea ministeriala.

3) Petitiunile instruate cu tóte documentele necesari sunt a se adresá la representanti'a fundatiunei lui Gozdsu (Budapest, Király u. 13 sz.) pana la 1 August a. c. cal. n.

Cu acésta ocaziuune se provóca fostii stipendisti, cá pana la 1. August a. c. n. se arete rezultatulu studiilor din anulu scolasticu 1891/2, ca altcum li se va sistá stipendiulu.

Din siedinti'a reprezentantie fundatiunei lui Gozdsu tienuta la 15/23 Martie 1892.

Estradat prin

George Szerb, m. p.
notariu.

—□—

Pe statiunea invetiatorésca din comunitatea Pobda, se deschide concursu cu terminu pana la 19/31 Iuliu a. c. s. v. când se va tienea si alegerea.

Aspirantii la acest post au a-si trimite recursurile M. On. Domnu Ioan Damsia inspectoru cercualu in Seceani per Vinga in comit. Timis. instruite cu documinte

tele despre absolvarea preparandiei, examenului de calificatiune, si a limbei magiare, in fine un testimoniu despre moralitatea sa nepetata, si in un'a din Dumineci ori serbatori au a-se presentá in faci'a locului pentru a-si aretá desteritatea in cántari si tipicu.

Emolumintele sunt: 1) in bani gata 165 fl. 10 fl. pentru conferintie si 5 fl. pentru scripturistica. 2) grau 60 chible 3) Trei orgi lemne pentru invetiatoriu, éra incaldiament pentru scóla cât va cere trebuinti'a, 4) pament patru jugere, inse invetiatoriu are a suportá sarcinile, 5) cortelu liberu cu doue incaperi comode si gradina de legumi, 6) Dela inmormentari 50 cr. v. a.

Pobda, in 3. Iuniu 1892.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea: IOANU DAMSIA, m. p. inspectoru de scóle cercuale.

—□—

Pentru deplinera postului invetiatorésca dela scól'a greco-orientala romana din Siag, comitatulu Timisiu, inspectoratulu Timisiórei, se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de 2/14 August an. c.

Emolumintele impreunate cu acest post sunt: 130 fl. v. a. bani numerari, 10 fl. pentru conferintie, 10 fl. pentru scripturistica, 5 fl. pentru adunarea generala; 20 de meti de grau si 20 de meti de cucuruz; 16 metri de lemne pentru invetiatoriu, ér 12 metri de lemne pentru incaldirea scólei, 5³/₄ jugere de pamentu aratoriu, cuartiru liber cu 2 chilia, cuina, camara, grajd de vite si de porci, cu intravilanu de 1000[□] stangini patrati, si unu altu estravilanu afara de 600[□] stángeni patrati, si dela inmormentari dela biseric'a 50 cr. de acasa 30 cr.

Doritorii de a ocupá acest post au a produce: 1) Testimoniu de calificatiune cu calculu bunu, 2) Testimoniu din limb'a magiara, 3) Atestat despre portarea de pana acum morala s. c. l.

Recursele astfelu instruate la adres'a comitetului parochialu din Siag, au a-se trimite parintelui inspectoru scolaru Ioanu Damsia in Szécsány, post'a ultima Vinga comitatulu Timisiu.

Competentii au a-se presentá nesmintitu in vre-o Dumineca séu serbatóre, in St-a biseric'a din locu, spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipic; cei capaci a dirige coru vocalu si instrumentalu, vor fi preferiti.

Alegendulu, va fi deobligat moralmente a participá la servitiulu divinu de tóte dilele.

Siag, in 8. Iuniu v. 1892.

Comitetulu parochialu.

In contiegere cu mine: IOANU DAMSIA, m. p. inspectoru de scóle.

—□—

Se escrie concursu pe statiunea invetiatorésca clas'a de prunci din Fabisiu.

Emolumintele anuali sunt: in bani gat'a 175 fl. pausial pentru conferintie si scripturistica 10 fl., 28 hettre grau, 24 metri de lemne din care se va incaldí si scól'a, 2¹/₂ jugere de pamentu si cuartiru liberu cu gradina.

Recursele ajustate dupa tóte recerintiele cu testimoniile de calificatiune invetiatorésca si de limb'a magiara se se substérna parintelui inspectoru de scóle Iosifu Gradinariu in Szécsány per Vinga, pana in 11/23 Iuliu a. c.

Comitetulu parochialu.

In contiegere cu mine: IOSIF GRADINARIU, m. p. inspect. scol.

—□—

Pentru deplinirea stațiunii invetiatoresci din **Chesi'a**, protopresbiteratul Beluului, se escrie concursu cu terminu de alegere 19/31. Iuliu a. c.

Salariulu: a) bani numerari 290 fl. siése stingeni de lemne, si stolele indatinate cantorale.

Doritorii de a recurge la acestu post se-si ajusteze recursulu, cu documintele necesarie, si anume:

Testimoniu de cualificatiune si din limb'a magiara atestatu despre absolvarea celu pucin alor trei clase gimnasiale seu reale.

Atestatu despre activitatea de pana aci; cei desteri pentru infintiarea corului vocalu vor fi preferiti.

Recursurile estmed instruite adresate comitetului parochialu se se substerna protopresbiterului tractualu Petru Suciin Ucurisiu, (Ökrös,) pana la terminulu indicat, ér pana atunci se se presinte in biserica locala, spre a-si areta desteritatea in cele rituale.

Chesi'a, 14/26 Maiu, 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu PETRU SUCIU, m. p. protopresbiteru si inspectoru scolaru.

Pentru deplinirea postului vacantu de invetiatoriu la scól'a confessionalu gr. or. romana din **Jabar**, comitatulu Carasiu-Severinului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de 20 Iulie a. c. st. vechiu.

Emolumintele sunt: in numerariu 200 fl., pausialu de scrisu 5 fl., pentru conferintie 12 fl., pentru 8 orgii de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a 48 fl., in bucate 15 centenare metice, parte grâu, parte cucuruza, 2 $\frac{1}{2}$ jugere pamentu aratoriu, locuintia libera cu $\frac{1}{2}$ juger gradina de legume si câte 40 cr. dela inmormentari, unde va fi pofit.

Recursele cuvinciosu ajustate se-se trimita parintelu protopresbiteru tractualu Georgiu Creciunescu in Belincz p. u. Kiszetó pana in 19 Iulie a. c. st. vechiu inclusive; avend recurrentii in vre-o Dumineca, ori serbatóre a-se presentá in s. biserica din locu spre a-si areta desteritatea in tipiculu si cantarile bisericesci.

Recurentii deprinsi in art'a musicala incát se póta instrua si conduce corulu vocalu localu: vor avea preferintia.

Jabar in (30 Maiu) 11 Iunie, 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. protopresbiteru.

LICITATIUNE MINUENDA.

Pe bas'a concessiunei Ven. Consistoriu de dato 1 Maiu 1892. Nr. 2239, prin acést'a se escrie licitatiune minuenda pentru:

a) Acoperirea de nou a s-tei nóstre biserici gr. or. rom. din **Cenadulu-serbescu**, comitatulu Torontal. Pretiulu esclamarii e 756 fl. v. a.

b) Depingarea si aairrea Iconostasului precum si a intregii biserici. Pretiulu esclamarii 2648 fl. v. a.

Licitatiunea se va tienea la 5/17 Iulie a. c. in sal'a scólei nóstre de aici.

Licitantii au a depune inaintea licitatiunei vadiu de 10% din aceste sume.

Specificarile, precum si celelalte conditiuni se pot vedea in cancelaria oficiului paroch. gr. or. rom. din locu.

Cenadulu-serbescu la 7/19 Iunie 1892.

Giorgiu C. Telescu, m. p.

preot. pres. com. paroch.

In contielegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. protopresbiteru.

Pentru renovarea bisericeii ortodoxe romane din **Nereu**, comitatulu Torontal, se escrie concursu de licitatiune minuenda pe 24 Iunie vechiu a. c. — la 11 óre a m. in localitatea scólei.

Pretiulu de esclamarie:

a) pentru materialulu si lucrulu zidarului 418 fl 10 cr., b) pentru materialulu si lucrulu lemnariului 427 fl 90 cr., c) pentru materialulu si lucrulu tinicheriului 136 fl 50 cr., d) pentru aairrea a duor cruci 80 fl.

Concurrentii au a depune inainte de inceperea licitatiunei minuenda 10% in numerariu ori chartii de valóre.

Resultatul licitatiunei este obligatoriu pentru intreprindietoriu indata dupa subscrierea protocolului. ér pentru comun'a bisericeasca numai dupa incheierea contractului si aprobarea lui prin Ven. Consistoriu.

Din siedinti'a comitetului parochialu gr. or. rom. din Nereu tienuta la 30 Maiu 1892.

Pavel Fumor, m. p.

presiedinte.

Petru Baran, m. p.

not. comitetului.

In contielegere cu mine: P. MIULESCU, m. p. protopresbiteru.

Pentru renovarea bisericeii gr. or. rom. din **Madarasu**, ppresb. Tinței, conform planului aprobatu prin Ven. Consistoriu gr. or. oradanu sub Nr. 603/87 Epitr. a. c. se escrie licitatiune minuenda pe 24 Iunie (6 Iuliu) a. c. dupa amédiadi la 3 óre in localitatea scólei din locu.

Pretiulu de esclamarie 3426 fl. 64 cr. Intreprindietorii sunt avisati a-se presentá pe terminulu susespusu la locul indicat, avend a depune inainte de licitare vadiu de 10% in numerariu, contractulu de intreprindere, pentru intreprindietoriu va avea valóre de locu dupa subscriere, éra pentru comun'a bisericeasca numai dupa aprobarea Ven. Consistoriu.

Planulu, preliminarulu speselor si conditiunile se pot vedea la oficiulu parochialu din locu.

Madarasu 1/13 Iunie 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: IOSIF VESSA, m. p. protopresbiteru.

In urmarea ordinatiunei Venerabilului Consistoriu de sub Nr. 3658 se escrie cursu de licitatiune minuenda pentru repararea bisericeii din comun'a **Agrisiu**, comitatulu Arad, Protopresbiteratul Siriei, pretiulu didariului de dupa sptificare 451 fl. badicariu 64 fl; diu'a de licitatiune se va tienea in 28 Iunie vechiu 10 Iulie nou 1892.

Informatiuni pana atunci se pot capeta la Oficiulu parochialu si Epitropia parochiala.

Agrisiu la 11 Iunie nou 1892.

Comitetulu parochialu.